

BỘ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 5443 /BTNMT-KTTVBĐKH
V/v trả lời chất vấn của ĐBQH Nguyễn
Văn Thê tại Hội trường Kỳ họp thứ 2,
Quốc hội khoá XIV

Hà Nội, ngày 21 tháng 11 năm 2016

Kính gửi: Đại biểu Nguyễn Văn Thê,
Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Sóc Trăng.

Bộ Tài nguyên và Môi trường trân trọng cảm ơn Đại biểu đã dành sự quan tâm, ủng hộ và chất vấn Bộ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường về các lĩnh vực công tác của ngành tại phiên chất vấn và trả lời chất vấn ở Hội trường ngày 15/11/2016, Kỳ họp thứ 2 Quốc hội khoá XIV. Do thời gian không cho phép nên tại Hội trường, Bộ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường chưa có điều kiện báo cáo, giải trình, làm rõ các vấn đề Đại biểu chất vấn với nội dung:

“Năm 2016 ảnh hưởng của biến đổi khí hậu đã tác động hết sức nghiêm trọng đối với đồng bằng sông Cửu Long. 10/13 tỉnh phải công bố thiên tai. Năm 2017, một số biểu hiện về thời tiết có thể năm 2017 tình hình sẽ lặp lại của năm 2016. Do đó, nhân dân đồng bằng sông Cửu Long rất lo lắng cho vụ mùa năm 2017. Do đó, những giải pháp đề ứng phó và thích nghi với biến đổi khí hậu là một trong những giải pháp cấp bách để giúp cho người nông dân. Tuy nhiên, trong năm qua và trong kế hoạch của Chính phủ, mặc dù đã bố trí 32,000 tỷ đồng để ứng phó với biến đổi khí hậu. Tuy nhiên, trong năm qua chưa có một công trình, dự án nào lớn ở đồng bằng sông Cửu Long để giúp đồng bào đồng bằng sông Cửu Long ứng phó với biến đổi khí hậu. Xin hỏi Bộ trưởng vì sao những công trình, dự án liên vùng, toàn vùng chậm được triển khai, trách nhiệm của Bộ trưởng và Bộ Tài nguyên và Môi trường như thế nào. Năm 2017 và những năm tiếp theo những công trình, dự án này triển khai như thế nào?”

Bộ Tài nguyên và Môi trường xin được trả lời các vấn đề Đại biểu chất vấn như sau:

Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) là một trong ba đồng bằng trên thế giới dễ bị tổn thương nhất do nước biển dâng. Hiện nay và trong những thập kỷ tới, ĐBSCL sẽ phải đối phó không chỉ với những thách thức toàn cầu về biến đổi khí hậu (BĐKH) và nước biển dâng, thách thức khu vực về việc sử dụng nguồn nước sông Mê Công trên thượng nguồn. Các thách thức này không tác động riêng lẻ mà cùng nhau liên hoàn tác động gây đến các tác hại nghiêm trọng. Theo các kịch bản biến đổi khí hậu, vào cuối thế kỷ 21, nhiệt độ trung bình năm ở nước ta tăng khoảng 2 - 3°C, tổng lượng mưa năm và lượng mưa mùa mưa tăng, trong khi đó lượng mưa mùa khô lại giảm, mực nước biển có thể dâng khoảng từ 75 cm đến 1m so với thời kỳ 1980 - 1999. Nếu mực nước biển dâng cao 1m, sẽ có khoảng 40% diện tích đồng bằng sông Cửu Long sẽ bị ngập.

Trước bối cảnh đó, trong thời gian vừa qua Bộ Tài nguyên và Môi trường đã tham mưu Chính phủ triển khai nhiều giải pháp nhằm ứng phó với BĐKH trên phạm vi cả nước nói chung và đặc biệt là vùng ĐBSCL nói riêng. Bộ đã phối hợp với các Bộ, ngành, chuyên gia Hà Lan và 13 tỉnh vùng ĐBSCL xây dựng và trình Chính phủ phê duyệt Kế hoạch Đồng bằng sông Cửu Long, đưa ra 4 kịch bản phát triển và 12 biện pháp để giải quyết các vấn đề về đất và nước cho vùng ĐBSCL, trong đó: (i) Đối với khu vực thượng lưu: cần tạo các khu vực chứa lũ, chống lũ; (ii) Đối với khu vực trung tâm: xây dựng và thực hiện các dự án trữ nước để cấp nước ngọt cho sinh hoạt, sản xuất công nghiệp, nông nghiệp; (iii) Đối với khu vực ven biển: triển khai các biện pháp quản lý ven biển tổng hợp (công trình và phi công trình) nhằm tăng cường khả năng giữ nước ngọt, ngăn mặn, kết hợp phát triển kinh tế dựa vào nước lợ.

Trong khuôn khổ Chương trình Hỗ trợ ứng phó với biến đổi khí hậu (SP-RCC) giai đoạn 2011 – 2015, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã hướng dẫn các địa phương xây dựng các dự án ứng phó với BĐKH. Vùng ĐBSCL đã được thẩm định, lựa chọn và phê duyệt danh mục 17 dự án với tổng mức đầu tư khoảng 5.000 tỷ đồng. Giai đoạn này, mặc dù ngân sách nhà nước rất khó khăn, nhưng Chính phủ vẫn bố trí khoảng 2.000 tỷ đồng để triển khai 8 dự án thủy lợi ưu tiên trọng điểm và khoảng 1.000 tỷ đồng triển khai 19 dự án trồng rừng ngập mặn tại khu vực ĐBSCL.

Trong giai đoạn 2016 – 2020, Bộ Tài nguyên và Môi trường đang phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Kế hoạch và Đầu tư xây dựng Dự án: "Chống chịu khí hậu tổng hợp và sinh kế bền vững đồng bằng sông Cửu Long". Ngày 29/4/2016, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt danh mục dự án tại Quyết định số 736/QĐ-TTg, theo đó tổng vốn cho Dự án là 384,979 triệu USD vay vốn Ngân hàng Thế giới, thời gian thực hiện là 6 năm. Đây là dự án tổng thể có tính liên ngành, toàn vùng, đa mục tiêu và gồm 5 Hợp phần: (I) Tăng cường công tác giám sát, phân tích và hệ thống cơ sở dữ liệu; (II) Quản lý lũ vùng thượng nguồn; (III) Thích ứng với chuyển đổi độ mặn vùng cửa sông; (IV) Bảo vệ khu vực bờ biển vùng bán đảo; (V) Hỗ trợ quản lý và thực hiện dự án.

Đồng thời, trong khuôn khổ Chương trình mục tiêu ứng phó với biến đổi khí hậu và tăng trưởng xanh giai đoạn 2016-2020, nhằm chuẩn bị ứng phó với BĐKH giai đoạn 2016-2020, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã có Công văn số 2163/BTNMT-KTTVBĐKH ngày 01/6/2015 đề nghị các địa phương vùng ĐBSCL đề xuất các dự án trong tâm, trọng điểm, đảm bảo tính liên vùng và dài hạn nhằm ứng phó hiệu quả với biến đổi khí hậu, nước biển dâng; trong đó cần tập trung ưu tiên thực hiện các nhiệm vụ sau: (i) Trồng, phục hồi rừng ngập mặn ven biển tạo đê mềm chắn sóng, nước dâng, giảm cường độ khả năng hấp thụ khí CO₂ và tạo sinh kế bền vững cho người dân; (ii) Nâng cấp, xây dựng các hồ chứa nước ngọt, giữ nước phục vụ sản xuất trong mùa khô và điều tiết lũ trong mùa mưa; (iii) Nâng cấp, xây dựng các đoạn đê biển, đê sông, chống ngập và xâm nhập mặn ở những khu vực có ảnh hưởng lớn và trực tiếp đến sản xuất, tính mạng và đời sống nhân dân.

Trên cơ sở đề xuất của các địa phương, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã tổng hợp, thẩm định và hoàn thiện danh mục dự án thuộc Chương trình mục tiêu ứng phó với biến đổi khí hậu và tăng trưởng xanh. Hiện đã trình Thủ tướng Chính phủ và gửi Bộ Kế hoạch và Đầu tư thẩm định theo quy định của Luật Đầu tư công.

Năm 2017 và những năm tiếp theo, Bộ Tài nguyên và Môi trường sẽ tiếp tục tích cực triển khai các nội dung được giao trong Dự án: "Chống chịu khí hậu tổng hợp và sinh kế bền vững đồng bằng sông Cửu Long", đảm bảo phục vụ toàn vùng. Đồng thời sẽ tăng cường đôn đốc các địa phương khẩn trương triển khai các dự án theo Chương trình mục tiêu ứng phó với biến đổi khí hậu và tăng trưởng xanh.

Việc một số công trình chậm được triển khai là do: (1) giai đoạn này ngân sách nhà nước còn khó khăn nên bố trí kinh phí cho các dự án còn hạn chế; (2) chưa có sự phối hợp, liên kết giữa các địa phương trong vùng để đề xuất và triển khai các dự án có tính liên địa phương, toàn vùng. Ngoài ra, nhiều công trình có mục tiêu nhằm ứng phó với BĐKH trong ngành giao thông, thủy lợi, lâm nghiệp... tại vùng ĐBSCL do các Bộ quản lý chuyên ngành khác triển khai thực hiện. Do vậy, đề nghị Đại biểu giám sát theo thẩm quyền việc thực hiện Nghị quyết 853/NQ-UBTVQH13 ngày 05/12/2014 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về kết quả giám sát và đẩy mạnh việc thực hiện chính sách pháp luật về ứng phó với BĐKH ở ĐBSCL tại các địa phương liên quan để có ý kiến với các địa phương và Hội đồng vùng ĐBSCL nhằm tăng cường tính liên kết trong công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, phù hợp với ***"Quy chế thí điểm liên kết phát triển kinh tế - xã hội vùng Đồng bằng sông Cửu Long giai đoạn 2016-2020"*** đã được Thủ tướng Chính phủ ban hành tại Quyết định số 593/QĐ-TTg ngày 06/4/2016.

Trên đây là ý kiến trả lời của Bộ Tài nguyên và Môi trường về các vấn đề Đại biểu chất vấn. Bộ Tài nguyên và Môi trường trân trọng cảm ơn và rất mong tiếp tục nhận được sự quan tâm, ủng hộ của Đại biểu đối với các công tác của ngành tài nguyên và môi trường trong thời gian tới./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- PTTgCP Trịnh Đình Dũng (để báo cáo);
- Trưởng đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Sóc Trăng;
- Tổng Thư ký Quốc hội;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ;
- Vụ Phục vụ hoạt động giám sát, VPQH;
- Lưu VT, VP(TH), KTTVBĐKH (CSPC).

Chữ ký

BỘ TRƯỞNG

Trần Hồng Hà